

961018-1

Z Patočkova hlediska jsem se jako jeho žák příliš nevydařil. Nemohl jsem přijmout fenomenologii jako svou filosofii – byl jsem nakloněn přijmout ji pro sebe jako jednu z filosofických metod, ale svými „pozicemi“ jsem stál jinde. To vyvolávalo nejen občasné doby jakéhosi osobního oddálení mezi námi (Patočka nade mnou střídavě lámal hůl a střídavě se znovu pokoušel mne pro fenomenologii získat), ale uvádělo mne to v mém myšlení do mnohých potíží. Obecně jistě platí, že každý adept filosofie by si měl najít svého Mistra, od něhož se naučí co možná všemu nejvýznamnějšímu, a pak teprve že se může a má pouštět vlastními cestami. K tomu je však zapotřebí především jakási otevřenost až plasticita jeho vlastního myšlení – a ta mi vždycky chyběla. Byl jsem vždycky od prvních krůčků ve střehu, kam mne to ten či onen filosof vede, a chtěl jsem si vždycky ověřovat přípustnost a platnost každého takového krůčku nebo – a to tím spíše – většího kroku. Dlouho jsem neměl rád Martina Heideggera, protože ten ve svých publikovaných textech nutí čtenáře (nebo v případě přednášek posluchače), aby to vždycky nějak polykal vcelku, bez rozkousání. Naproti tomu mi velice imponoval Husserl, když jsme s Patočkou (v jeho prosemináři – byl přece pouhý „soukromý docent“!) po válce v Břehové ulici četli první stránky *Logische Untersuchungen* (do té doby jsem Husserla nikdy nečetl). Tam je možno se při každém kroku zastavit a přezkoumávat, kam nás to Husserl vede – a téměř vždycky můžeme pochopit oprávněnost a dokonce nutnost takového kroku (Husserl v sobě tehdy, ale snad ani potom nikdy nazapřel matematika). Patočka byl naproti tomu laděn docela jinak a již samotným stylem myšlení mu byl mnohem bližší Heidegger (necháme-li stranou ostatní fenomenology).

(Praha, 961018-1.)